

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 4Ntd/7/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4325201271
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Plášek
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2025:4325201271.1

Uznesenie

4Ntd/7/2025

Okresný súd Levice, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Plášeka a prísediacich sudcov A. B. C. a D. E., v trestnej veci F. G., o preskúmaní trvania dôvodov detencie, na verejnom zasadnutí konanom v Leviciach dňa 21.08.2025 takto

rozhodol:

4Ntd/7/2025

Podľa § 463 odsek 1 Trestného poriadku s poukazom na § 82 odsek 3 Trestného zákona odsúdený F. G., narodený XX.XX.XXXX v H., trvale bytom I. J. XXXX/X, H., t.č. v Detenčnom ústave Hronovce, bude pokračovať vo výkone detencie, ktorá mu bola uložená uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2Nt/20/2023 zo dňa 26.04.2023, právoplatným dňa 12.06.2023, nakoľko dôvody detencie podľa § 81 odsek 1 Trestného zákona, trvajú.

odôvodnenie:

4Ntd/7/2025

Okresnému súdu Levice bola dňa 25.04.2025 predložená komplexná správa o F. G., ktorý vykonáva detenciu v Detenčnom ústave Hronovce. Odborná komisia v rámci zhodnotenia stavu umiestneného za obdobie od prijatia do detencie dňa 13.06.2023, resp. od posledného komplexného hodnotenia odbornej komisie zo dňa 22.04.2025 skonštatovala, že nedošlo k významnému ovplyvneniu zdravotného stavu, zaradenie do určeného liečebného režimu je dôvodné a dôvody detencie trvajú naďalej.

Dňa 21.08.2025 súd vykonal verejné zasadnutie, na ktorom v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o podanom návrhu vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov zabezpečených do spisu, ako aj výsluchom zástupcu detenčného ústavu MUDr. Kormosha Tarasa a umiestneného F. G..

Zástupca detenčného ústavu na verejnom zasadnutí v plnom rozsahu zotrval na komplexnej správe o osobe v detencii - F. G. vypracovanej ústavom dňa 22.04.2025. Ako ďalej uviedol, odborná komisia

v rámci zhodnotenia stavu umiestneného za obdobie od prijatia do detencie dňa 13.06.2023, resp. od posledného komplexného hodnotenia odbornej komisie zo dňa 22.04.2025 konštatuje, že nedošlo k významnému ovplyvneniu jeho zdravotného stavu, zaradenie do určeného liečebného režimu je dôvodné a dôvody detencie naďalej trvajú.

F. G. na verejnom zasadnutí uviedol, že k hodnoteniu sa nevyjadruje, nemá to zmysel. Nechce byť v detenčnom ústave, nechce ísť ani na slobodu, nakoľko má prerušený výkon trestu odňatia slobody išiel by späť do výkonu trestu.

Z komplexnej správy o osobe v detencii vypracovanej na F. G. Detenčným ústavom Hronovce dňa 22.04.2025 vyplýva záver, podľa ktorého jeho stav v rámci základných diagnóz /zmiešaná porucha osobnosti (s prevahou disocálnych čŕt)/ je prakticky nemenný, stacionárny. Z hľadiska závislosti / závislosti na viacerých psychoaktívnych látkach (v anamnéze) - alkohol, kanabinoidy, opioidy, kokain/ abstínuje v chránených podmienkach. U menovaného ide o trvalú duševnú poruchu, kde liečbou nedošlo k významnému ovplyvneniu jeho zdravotného stavu. Vzhľadom na dlhodobu nemenný stav prognosticky nie je možné očakávať podstatnejšiu zmenu. Pri zaradení do osobitného liečebného režimu sa poruchy správania prejavujú v sice redukovanej forme, ale s nutnosťou ich korekcie a v súčasnej dobe existuje vysoké riziko, že v nechránenom prostredí by došlo k recidíve disocálneho i kriminálneho správania pri úplnom chýbaní náhľadu k svojmu predchádzajúcemu disocálnemu konaniu. Ako to vyplýva z hodnotenia umiestneného jeho ošetrujúcim psychiатrom, stav menovaného nedosahuje úroveň potreby korekcie farmakologickými postupmi ani použitím obmedzovacích prostriedkov, je prístupný verbálnej intervencii a režimovým opatreniam s opakovanými výhradami a sťažnosťami. Stav pacienta do februára 2025 bol bez pozorovaných výraznejších negativistických prejavov voči režimovým a terapeutickým aktivitám. Dňa 19.02.2025 dochádza k masívnemu povrchovému automutilačnému konaniu s početnými povrchovými reznými ranami na viacerých častiach tela demonštratívneho manipulatívneho charakteru, ktoré si vyžiadalo preklad do Detenčnej jednotky režimu A. Z realizovaného hodnotenia rizika násilného správania pomocou hodnotiaceho nástroja HCR-20 bolo u umiestneného dosiahnuté celkové skóre 33/40, v porovnaní s minulým hodnotením zo dňa 06.02.2024, kde bolo dosiahnuté skóre 39/40, nedošlo k významnej zmene, z čoho vyplýva, že objektívne riziko násilného správania pretrváva naďalej. Z hodnotenia psychológa vyplýva, že menovaný udržiava kontakt so psychológom samostatne, bez vyzvania, zapája sa do tém na skupinových terapiách, vypracováva pracovné listy zadané na individuálnych pohovoroch. V interpersonálnych provokujúcich situáciách pretrváva nutkanie ísť aktívne do konfrontácie, kedy sa vníma dominantnejšie ako jeho náprotivok. Negatívne emócie ako hnev a nespokojnosť bez rozmyšľania skôr vyjadrí, akoby sa ich snažil regulovať, pričom nerozmyšľá ako nimi svoje okolie zaťažuje. Napriek všetkým psychologickým intervenciám u pacienta nenastali zmeny spôsobu myslenia a naďalej u neho prevláda manipulatívne správanie s demonštratívnyimi prvkami, bez pozitívneho terapeutického efektu, k následkom svojho konania je nekritický, negatívne hodnotí len svoje okolie. Ako to vyplýva z hodnotenia menovaného sestrou so špecializáciou v odbore psychiatria, správanie menovaného je neprimerané, nevyspytateľné, svojvoľné, manipulatívne, s výbuchmi temperamentu alebo naopak prechod do pasívneho správania. Pacient často odmieta rehabilitačné aktivity, režim oddelenia nie je vždy ochotný dodržiavať, spolupráca s ošetrujúcim personálom je nedostatočná, je zaujatý voči určitým osobám, aktuálne protestuje proti režimu oddelenia odmietaním stravy. Na žiadosť pacienta mu je každý deň poskytované ústavné ženské spodné prádlo, žiada aby ho personál oslovoval menom K.. Naordinovanú liečbu užíva, ale vždy verbalizuje, že on nie je chorý, psychiatrické lieky nepotrebuje a nebude ich brať. Podľa hodnotenia umiestneného rehabilitačným pracovníkom /liečebný pedagóg/, pacient sa zúčastňuje rehabilitačných aktivít podľa aktuálneho zdravotného stavu, nálady a aktuálnych záujmov. Počas aktivít je nálada menovaného občas menlivá, často negativistický, presadzuje svoje postoje, svojím správaním a prejavmi ovplyvňuje spolupacientov, vyjadruje svoju nadradenosť, je sebastredný, nekritický voči svojej osobe ani ochoreniu. Pacient je zapojený aj do pracovnej terapie, na vlastnú žiadosť. Z hodnotenia umiestneného sociálnym pracovníkom vyplýva, že umiestnený je často požadovačný, má snahu o neustále presadzovanie vlastných záujmov, je negativistický, nekritický voči svojej osobe, pri interakcii s inými pacientami sa snaží o prevzatie vedenia, svojimi prejavmi ovplyvňuje aj ostatných pacientov. Kontakt s vonkajším prostredím realizuje prostredníctvom písania listov a sťažností, ktoré píše rôznym štátnym inštitúciám a rodine. Využíva služby ústavnej knižnice, možnosť nákupov, rodina mu zasiela vreckové aj balíky. Odborná komisia v rámci zhodnotenia stavu umiestneného za obdobie od prijatia do detencie dňa 13.06.2023 konštatovala, že u F. G. nedošlo k významnému ovplyvneniu jeho zdravotného stavu, zaradenie do určeného liečebného režimu je dôvodné a dôvody detencie trvajú naďalej.

Uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2Nt/20/2023 zo dňa 26.04.2023, právoplatné dňa 12.06.2023, bolo rozhodnuté o prerušení výkonu súhrnného trestu odňatia slobody uloženého menovanému rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 4T/88/2008 zo dňa 20.03.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/44/2014 zo dňa 14.05.2014 vo výmere 21 rokov 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia a menovaný bol umiestnený do detencie. Súd uvedeným uznesením rozhodol o návrhu riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, odôvodnený rizikom násilného správania menovaného po jeho prepustení na slobodu, pre identifikovanú duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná a spôsobuje neschopnosť odsúdeného chápať zmysel/účel výkonu trestu a odborné aktivity, ktoré sú s ním realizované a reagovať na nich spôsobom primeraným duševne zdravému človeku, resp. jeho výrazne obmedzené schopnosti rozpoznať negatívne dôsledky svojho konania a alebo ovládať svoje konanie vo výkone trestu. Na základe tohto uznesenia bol odsúdenému nariadený výkon detencie dňa 12.6.2023 resp. opravným nariadením dňa 01.12.2023. Následne Detenčný ústav Hronovce oznámil súdu prijatie pacienta dňa 13.06.2023.

Ďalej bolo z listinných dôkazov zabezpečených do spisu zistené, že F. G. bol rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 4T/88/2008 zo dňa 20.03.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/44/2014 zo dňa 14.05.2014 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, a to pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c), písmeno d) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 1, odsek 2 písmeno c/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona a pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona, sčasti dokonaný, sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona. Súčasne bol menovanému uložený aj ochranný dohľad v trvaní 3 roky.

Z aktuálneho odpisu registra trestov F. G. vyplývajú celkovo 4 záznamy odsúdení pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť, pričom v prípade prvých 2 záznamov bol menovaný uznaný vinným a odsúdený už ako mladistvý. V prvom prípade odsúdenia mu bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu, v ktorej sa osvedčil a hľadá sa na neho akoby nebol odsúdený, vo všetkých ostatných prípadoch mu boli ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody, pričom po prvýkrát bol vo výkone trestu odňatia slobody už ako 18-ročný.

Na verejnom zasadnutí F. G. prostredníctvom svojho obhajcu navrhol vypracovanie nového znaleckého posudku z oblasti psychiatrie na preskúmanie jeho duševného stavu. Súd uvedený návrh odmietol, nakoľko v spise sa nachádza dostatok listinných dôkazov na rozhodnutie o podanom návrhu resp. o tom, či dôvody detencie naďalej trvajú, a to s poukazom na to, že obsahom komplexnej správy je aj hodnotenie psychiatra, psychológa, sestry so špecializáciou v odbore psychiatria a objektívny psychiatrický nález s diagnózami.

Prokurátorka na verejnom zasadnutí uviedla, že s poukazom na súdom predloženú komplexnú správu na odsúdeného má za to, že v nechránenom prostredí by mohlo u neho dôjsť k recidíve disociálneho a kriminálneho správania a taktiež má za to, že nedošlo k významnému ovplyvneniu jeho zdravotného stavu. Zaradenie do určeného liečebného režimu je dôvodné a dôvody detencie naďalej pretrvávajú.

Podľa § 463 odsek 1 Trestného poriadku, súd, v ktorého obvode sa detencia vykonáva, najmenej jedenkrát ročne, ale vždy na návrh riaditeľa detenčného ústavu alebo na žiadosť odsúdeného na verejnom zasadnutí, preskúma, či dôvody detencie trvajú. Odsúdený môže žiadosť o preskúmanie dôvodnosti detencie podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od rozhodnutia o umiestnení v detenčnom ústave alebo do šiestich mesiacov od rozhodnutia o pokračovaní v detencii. Ak dôvody detencie pominuli, súd odsúdeného z výkonu detencie uznesením prepustí, inak uznesením rozhodne, že vo výkone detencie sa bude pokračovať.

Podľa § 81 odsek 1 Trestného zákona, ak odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a pre ktorú výkon trestu odňatia slobody neplní svoj účel a odsúdený

je z dôvodu tejto duševnej poruchy nebezpečný pre život alebo zdravie iných osôb, súd rozhodne o prerušení výkonu trestu odňatia slobody a umiestnení odsúdeného v detenčnom ústave.

Podľa § 82 odsek 2 Trestného zákona, pobyt páchatel'a v detenčnom ústave trvá dovtedy, kým ochranu spoločnosti pred páchatel'om nemožno zabezpečiť miernejšími prostriedkami.

Podľa § 82 odsek 3 Trestného zákona najmenej jedenkrát ročne a vždy na návrh detenčného ústavu súd preskúma dôvodnosť držania páchatel'a v detenčnom ústave a na základe odborného lekárskeho posudku rozhodne o ďalšom trvaní detencie alebo o prepustení páchatel'a z detenčného ústavu, ak dôvody detencie pominuli, a rozhodne o ďalšom výkone trestu.

Detencia je najprísnejším ochranným opatrením, s postavením ultima ratio, aplikuje sa až po vyčerpaní všetkých menej reštriktívnych postupov. V detencii sa osobitným liečebným režimom a izoláciou bráni páchatel'ovi v ďalšom páchaní trestných činov a činov inak trestných. Detencia trvá dovtedy, kým ochranu spoločnosti nemožno zabezpečiť miernejšími prostriedkami. Dôvodová správa k zákonu č. 40/2024, ktorým boli naposledy novelizované ustanovenia Trestného zákona upravujúce nariadenie a výkon detencie uvádza, že umiestneniu do detenčného ústavu musí predchádzať výkon ochranného liečenia ústavnou formou alebo výkon trestu odňatia slobody, v rámci ktorého odsúdený trpí tak závažnou duševnou poruchou, pre ktorú nemôže vykonávať trest odňatia slobody a zároveň je jeho pobyt na slobode tak nebezpečný, že je potrebné ho izolovať od spoločnosti a liečiť v rámci detenčného ústavu. Zároveň detencia je druh ochranného opatrenia, ktorého trvanie nie je časovo limitované, ale jej trvanie je závislé len od aktuálneho stavu osoby, ktorej bolo nariadenie umiestnenia v detenčnom ústave, kedy ochranu spoločnosti pred ňou nemožno zabezpečiť miernejšími prostriedkami. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, ktorá predstavuje vážny zásah do osobnej slobody osoby, je žiaduce pravidelné skúmanie dôvodov trvania detencie. Oprávnenie žiadať o preskúmanie trvania dôvodov detencie súdom priznáva zákon aj odsúdenému, ktorý môže odsúdený využiť najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o umiestnení do detenčného ústavu a rovnako sa lehota zachováva v prípade rozhodnutia o pokračovaní v detencii. K vyššie uvedenému rozhodovaniu si súd v zmysle vyžiada odborný lekársky posudok.

Súd po vykonanom odkazovaní dospel k záveru, že dôvodnosť držania F. G. v detenčnom ústave je naďalej daná, keďže dôvody, pre ktoré bol menovaný umiestnený do detenčného ústavu nepominuli, a preto bolo potrebné rozhodnúť o ďalšom pokračovaní vo výkone detencie. Ako to vyplýva z odborných lekárskejších posudkov vypracovaných na menovaného, jedná sa o osobu, u ktorej bola diagnostikovaná zmiešaná porucha osobnosti s prevahou disocálnych čŕt s opakovanými automutiláciami (sebapoškodzovanie) v minulosti a taktiež so zistenou závislosťou na viacerých psychoaktívnych látkach - alkohol, kanabinoidy, opioidy, kokain /v súčasnosti štátom vynútená totálna abstinencia v chránenom prostredí/ a ďalej ADHD v anamnéze. Pre poruchy správania bol menovaný psychiatricky liečený od 11 rokov, v 14. roku pobyt v DPL Hraň (Socializovaná porucha správania), od 15. roku pobyt v Reedukačnom DeD v A., potom v G., pred umiestnením do detencie bol 23-krát psychiatricky hospitalizovaný so záverom psychopatický vývoj osobnosti s prejavmi nezdržanlivosti, agresivity a anetičnosti. Doposiaľ u neho liečbou nedošlo k významnému ovplyvneniu zdravotného stavu. Poruchy správania sa u neho prejavujú kontinuálne, s nutnosťou neustálej korekcie. V súčasnej dobe naďalej existuje vysoké riziko, že v nechránenom prostredí by došlo k opakovanému disocálnemu a kriminálnemu správaniu, keďže u menovaného úplne absentuje náhľad k svojmu predchádzajúcemu disocálnemu konaniu. Keďže u menovaného možno hovoriť o skreslenom (nedostatočnom) náhľade na vlastné ochorenie a o neschopnosti adekvátne hodnotiť správanie ostatných, celkové riziko násilného správania v budúcnosti je naďalej vysoké, nakoľko pretrváva riziko jeho nežiadúcich neprimeraných reakcií na podnety z okolia. Tieto závery hodnotenia osoby umiestneného v každej oblasti (psychiatrickej, psychologickej, sociálnej, liečebnej) sú potvrdzované jednak vykonanou odbornou diagnostikou, avšak aj samotným správaním sa menovaného - manipulatívne prejavy a permanentné snahy o spochybňovanie a zasahovanie do režimu detencie, neochota spolupracovať, negativizmus, disocálne prejavy v rámci interakcie s inými osobami, opakované výhrady a sťažnosti, dysfória, odmietaný kontakt so psychológom, paranoidita, hostilné nastavenie, odmietanie sociálnych noriem, útočnosť a hrozivosť s cieľom vzbudiť u ostatných strach, primárne egocentrická motivácia, odmietanie stravy, odmietanie liekovej formy terapie, na vykonanie akýchkoľvek požiadaviek reaguje naliehavo a je požadovačný, nálada často menlivá, presadzuje svoje postoje, vyjadruje svoju nadradenosť a dehonestuje spolupacientov. Po zhodnotení všetkých uvedených skutočností, najmä s poukazom na

komplexnú správu o osobe umiestneného, ako s poukazom na charakter a závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú bol uznaný vinným a odsúdený, dospel súd k záveru, že v predmetnom prípade u menovaného naďalej pretrváva nebezpečenstvo recidívy a jeho pobyt vo výkone trestu odňatia slobody by bol neúčinný a v dôsledku jeho ochorenia súčasne aj nebezpečný pre ostatných spoluodsúdených. Keďže v konaní nebolo preukázané, že dôvody, pre ktoré bol umiestnený do detenčného ústavu by boli pominuli, naopak, bolo preukázané, že naďalej trvajú nezmenené, v záujme ochrany spoločnosti rozhodol súd o ďalšom pokračovaní vo výkone detencie.

Súd bude v zákonných intervaloch – prípadne na návrh naďalej skúmať, či dôvody detencie trvajú. Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že liečbu menovaného, ako aj ochranu spoločnosti pred prípadným protiprávnym konaním z jeho strany, možno toho času zabezpečiť jedine ďalším trvaním jeho detencie, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

4Ntd/7/2025

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia na Okresný súd Levice sp. zn. 4Ntd/7/2025.

Sťažnosť nemá odkladný účinok.

O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre.